

Aanzet

‘voor samenwerking raden i.h.k.v realisatie van de Groeiagenda Drechtsteden’

Samenvattend advies

Er zijn goede mogelijkheden om met breed draagvlak vanuit de zeven raden aan de slag te gaan met de ruimtelijk economische samenwerking tussen de (raden van de) Drechtstedengemeenten. De verschillend geamendeerde raadsbesluiten brengen nadrukkelijk tot uitdrukking wat voor de betreffende raden van belang is in het versterken van de effectiviteit van de ruimtelijk economische samenwerking én voor het behouden van wat goed gaat in de samenwerking van de raden in en rond de Drechtraad. De verschillen tussen de amendementen kunnen worden overbrugd met een passend antwoord op de breed, in alle gemeenteraden besproken en in vier gemeenten aangenomen motie 'oproep tot samenwerking in de voorbereiding tot aanpassing GRD'. In de kern komt het erop neer dat in aanvulling op de besluiten in de nieuwe tekst van de GRD tot uitdrukking komt dat de Drechtraad en de (dan vernieuwde) carrousel Fysiek een adviserende rol kunnen vervullen in het kader van de realisatie van de Groeiagenda. Waarbij ook duidelijk wordt omschreven hoe het DSB, bestuurlijk trekkers en Drechtraad(carrousel) zich tot elkaar verhouden zonder de heldere lokale verantwoordelijkheid voor de realisatie en uitvoering van de Groeiagenda te vertroebelen. Tevens wordt gevraagd duidelijk te regelen dat naast DSB, bestuurlijk trekkers en Drechtraad in de gezamenlijkheid van inspiratiebijeenkomsten en carroussels ook een rol/betrokkenheid wordt voorzien voor lokale portefeuillehouders en lokale woordvoerders op het ruimtelijk-economisch domein (Fysiek). Zowel op de momenten van gezamenlijke regionale inspiratiebijeenkomsten als op de (periodieke) gezamenlijke bespreking van de voortgang van de realisatie van de Groeiagenda en/of voorbereidingen van een nieuwe regionale ruimtelijk-economische macrovisie. Het is van belang dat lokaal nadere afspraken worden gemaakt over de verbinding tussen het lokaal woordvoerderschap op het thema ruimtelijk-economische samenwerking en de afvaardiging per fractie naar de Drechtsteden Dinsdagen (DD) en carroussel Fysiek.

Aan de voorzitter van de Drechtsteden, tevens burgemeester van Dordrecht wordt gevraagd te bevorderen dat in het ontwerp voor de nieuwe GRD hieraan invulling wordt gegeven. Besluitvorming hoeft zich dan alleen nog te beperken tot het vaststellen van de nieuwe GRD in de bestuursorganen van de zeven gemeenten. De afdoening van de motie op de hier voorgestelde wijze houdt dan de lokaal aangenomen amendementen in ere en zorgt er tegelijk voor dat ze in de basis niet blokkerend werken op het voor te leggen ontwerp tekst van de (vernieuwde) GRD. Daarbij wordt aan Dordrecht in overweging gegeven het ontwerp voortvarend ter hand te nemen maar niet geforceerd en te snel naar vaststelling toe te werken van een nieuwe regeling. De tussenliggende tijd kan immers gebruikt worden voor het in de praktijk toepassen van de wijze van werken die dan inmiddels is opgestart en op de nieuwe wijze ook via de carrousel Fysiek van (en in) de Drechtraad kan worden beproefd.

Aanleiding

De gemeenteraden van Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht hebben in maart en april 2019 deels gelijkluidend en deels geamendeerd besloten op de voorstellen van de voorbereidingscommissie onder leiding van Wim Deetman.

Alhoewel over een groot deel van de beslispunten in de zeven gemeenten identiek is besloten, is het te gemakkelijk om de resterende verschillen uit te drukken in een 95% overeenstemming en 5% resterend verschil van opvatting. Voor enkele raden schuilt de kern in het verschil dat door het aangenomen amendement wordt geaccentueerd.

Op verzoek van burgemeester Kolff van Dordrecht, in zijn hoedanigheid van voorzitter Drechtsteden, heeft burgemeester Paans van Alblasserdam enkele consulterende gesprekken gevoerd met raadsleden, griffiers en regiogriffier over de duiding van de verschillende raadsbesluiten en mogelijke oplossingen ter overbrugging van de verschillen in positie.

Tijdens drie opeenvolgende Drechtsteden dinsdagen is in juni- september 2019 gepoogd inzichtelijk te maken waar de mogelijkheden liggen voor voortzetting van de intensieve samenwerking van gemeenten en de gemeenteraden in het bijzonder. In deze consulterende gesprekken is vooraf helder gesteld dat de overleggen geen formele status hebben en dat ieder van de deelnemers op persoonlijk titel en inschatting wenste te spreken. Het is aan burgemeester Paans om na de gesprekken te bezien of er tot een advies te komen is aan de gemeenteraden en voorzitter van de Drechtsteden.

Deze Aanzet is het resultaat van de door burgemeester Paans gevoerde gesprekken. De inhoud beoogt de breed gedragen opvatting uit die gesprekken te verwoorden. Geen van de individuele deelnemers is daar aan te binden. Tegelijk hebben alle deelnemers via hun (actieve) deelname aan dit resultaat bijgedragen.

Duidelijkheid

In de consulterende gesprekken is duidelijk geworden dat er (in deze fase kort na besluitvorming en in afwachting van wijzigingsvoorstellen GRD) nog geen overbrugging is tussen de aangenomen amendementen onderling en/ of de niet of in mindere mate geamendeerde besluiten.

Dat is geen verrassing voor de deelnemers omdat ook in de betrekkelijk korte aanlooptijd naar besluitvorming (na beschikbaar komen van de voorstellen) geen overeenstemming werd gevonden tussen de daaraan deelnemende vertegenwoordigers vanuit lokale raden.

Vanuit de zeven raden zijn er - tegelijk - wel ook een aantal duidelijke geluiden van gemeenschappelijke aard op te tekenen, in aanvulling op de gelijkkluidende beslispunten uit eerdergenoemde raadsbesluiten:

1. Alle raden willen verder met de bestaande, organisch gegroeide en in 15 jaar sinds 5 december 2004 uitgebouwde samenwerking (van raden) in de Drechtsteden;
2. Alle raden willen verder met het individueel en samen realiseren van doelen in het kader van de Groeiagenda van de Drechtsteden, zowel op de pijlers Bereikbaarheid, Economie, Wonen als Energietransitie;
3. Vanuit alle raden wordt de wenselijkheid gevoeld om - in aanvulling op het rapport Deetman en de naar aanleiding daarvan voorgestelde en genomen besluiten - meer te regelen op het kunnen continueren van (de samenwerking en) overleg tussen gemeenteraden, met name op het ruimtelijk-economisch domein teneinde meer en sneller te kunnen realiseren;
4. Het heeft brede voorkeur de vaste momenten van samenkomst in de regio, de Drechtstedendinsdagen onder de vlag van de GRD, te blijven benutten voor het gezamenlijke gesprek van raadsleden met elkaar, met portefeuillehouders en met bestuurlijk trekkers over de coördinatie over en realisatie van de Groeiagenda. Het ligt voor de hand dat te blijven doen onder de vlag van de (vernieuwde) carrousel Fysiek. Doel van deze gezamenlijke bijeenkomsten zal primair zijn: het in gezamenlijkheid ontvangen en delen van informatie, het gezamenlijk delen en uitwisselen van (lokale) beelden en standpunten, het gezamenlijk opiniëren over gedeelde beelden, informatie en standpunten zowel in de kaderstellende als in de controlerende rollen van de raden en in de verschillende fasen van de beleidsprocessen en uitvoering. De ontmoeting en opiniëring in de carrousel heeft nadrukkelijk niet tot doel het ter verantwoording roepen en houden van verantwoordelijk trekkers, portefeuillehouders noch bestuursorganen. Verantwoording is voorbehouden aan de afzonderlijke verantwoordingslijnen in de zeven gemeenten.
5. Beoogd doel van dit gezamenlijk overleg tussen (vertegenwoordigers van) de zeven raden is ook het organiseren van de mogelijkheid om elkaar wederzijds te kunnen bevragen op de voortgang en ontwikkeling in de betreffende gemeenten op één of meer van de pijlers van de ruimtelijk economische samenwerking, inclusief het daarbij betrekken van bestuurlijk trekkers, betrokken wethouders en lokale woordvoerders in de raden;
6. Raadsleden hechten waarde aan het in de gezamenlijkheid van de zeven raden kunnen spreken met de bestuurlijk trekkers en hun collega portefeuillehouders van de onderscheiden pijlers. Zij zijn zich bewust van de verantwoordelijkheidslijn per pijler: bestuurlijk trekker<>bestuurlijke werkgroep, de 7 portefeuillehouders <> de 7 colleges <> de zeven gemeenteraden, ieder voor zover het de eigen gemeente betreft. Zij oordelen dat het toegevoegde waarde heeft als de bestuurlijke trekkers ook in interactie met de gezamenlijke raden tot gezamenlijke beeldvorming en (zo nodig en mogelijk) oordeelsvorming komen. Helder is dat het model van meervoudig lokaal bestuur besluitvorming voorbehoudt aan de zeven afzonderlijke gemeentebesturen (colleges en raden);

Ter overweging

Het aangaan van samenwerking tussen de raden vereist een open basishouding van “vertrouwen, rolneming én rolgrunning, doen, uitproberen en lerend verbeteren” zonder dat “het betere de vijand van het goede” wordt.

Aan alle betrokken actoren: politiek, bestuurlijk, ambtelijk wordt ter overweging meegegeven om zo snel mogelijk de hand aan de ploeg te slaan. Er moeten verdergaand succesvolle resultaten geboekt gaan worden voor een duurzaam, levendige en leefbare regio Drechtsteden. Ga aan de slag op de ingeslagen weg. Leg niet te snel alles in 'beton' en regels vast. Doe ervaring op, bespreek de voortgang op inhoud en de wijze waarop de samenwerking vorm krijgt. Leer en verbeter en leg daarna de succesvolle werkwijzen vast en pas aan wat nodig is. Daarbij kan het een functie hebben als een ontwerp voor de nieuwe GRD nu snel wordt opgesteld en gedeeld. Vervolgens kan in de verschillende stadia van het besluitvormingsproces in de praktijk ervaring worden opgedaan die – waar dat functie heeft en cultuurversterkend effect heeft – wordt verwerkt in de vast te stellen eindversie.

Tenslotte wordt ter overweging meegegeven te blijven uitgaan van een bondige heldere GR-tekst en – waar het gaat om regeling van werkwijzen en (werk) verhoudingen tussen actoren en rollen - te kiezen voor een huishoudelijk reglement / Reglement van Orde.

Alblasserdam~Drechtsteden, 26 september 2019

Jaap Paans

Bijlagen:

samenvattende verslagen consultatiegesprekken 12 juni, 2 juli en 3 september 2019